

Inleiding

Met de raadsbrief van 26 april 2023 (IB 23 042) informeerden wij u over de ontwikkelingen in de jeugdhulpplus (JHP) over het bovenregionale plan en het interbestuurlijk toezicht.

Met deze raadsbrief brengen wij u op de hoogte over de actuele stand van zaken. Daarnaast zullen de sporen om te komen tot alternatieven voor de JHP worden toegelicht. Om alle ambities en de ontwikkelingen over JeugdhulpPlus in ons landsdeel terug te lezen, verschijnen regelmatig nieuwsbrieven. Deze zijn terug te vinden onder: www.jeugdhulpplusperspectief.nl

Toelichting

Vanuit VWS is de opdracht om elk half jaar het Bovenregionale Plan JHP te actualiseren, met o.a. de actuele capaciteit en voortgang op de af- en ombouw van de JHP.

Bij de recente actualisatie is de input van de Herstel- en Continuïteitsplannen van zowel Schakenbosch als iHUB meegenomen en de onderwerpen die het afgelopen half jaar zijn uitgewerkt, zoals de invoering van hybride groepen, waar jeugdigen met en zonder machtiging gesloten jeugdhulp bij elkaar zitten om te zorgen voor minder overplaatsingen en de beweging naar minder vrijheidsbeperkende maatregelen en repressie te bevorderen. De uitgebreide beschrijving van hybride groepen is als bijlage toegevoegd. Ook het vernieuwde Bovenregionale Plan JHP (versie november 2023) is als bijlage toegevoegd.

Samenvattend zijn er drie wijzigingen in vergelijking met het vorige Bovenregionaal plan

1. Capaciteitsambitie is bijgesteld
2. Thema's voor doorontwikkeling toegevoegd
3. Ontwikkelopdrachten per JHP-locatie toegevoegd

Hieronder worden de 3 wijzigingen inhoudelijk toegelicht.

1. Capaciteitsambitie bijgesteld

Op 1 januari 2024 zijn er 135 JHP plekken in het landsdeel. Daarvan zijn 45 bedden bezet door kinderen uit Haaglanden. (16 uit Den Haag). De ambitie in de eerste actualisatie was dat er per 1-1-2025 nog maximaal 54 gesloten bedden zouden zijn, aangevuld met 45 hybride bedden. De realiteit op dit moment is dat de huidige capaciteit (135 plekken voor JHP) voor 100% bezet is en de alternatieve capaciteit nog niet voldoende gerealiseerd is. De eerder geformuleerde ambitie van afbouw naar 54 gesloten bedden blijft overeind, maar we temporiseren deze ambitie door de streefdatum voor de afbouw naar 2028 te schuiven.

2. Doorontwikkeling

In het BR-Plan worden 4 thema's benoemd die doorontwikkeld moeten worden:

- Aanbod voor doelgroep met intensieve zorgbehoefte
Jongeren met een intensieve zorgbehoefte zijn te onderscheiden in twee groepen: Met Machtiging Gesloten Jeugdhulp (MGJ) en zonder MGJ. Voor beide groepen geldt dat een doorontwikkeling nodig is, om het juiste zorgaanbod te bieden.
- Weging en Triage
De ontwikkeling naar hybride groepen heeft het afgelopen half jaar geleid tot een definitie van zo'n groep, inclusief een set aan voorwaarden. Echter om geplaatst te worden op zo'n groep is een zorgvuldige weging en triage nodig. Het afgelopen half jaar is gebruikt om een (concept) procesbeschrijving te maken. Een verdere uitwerking door jeugdbeschermers van de GI's in afstemming met o.m. aanbieders, Plaatsingscoördinatie, Raad voor de Kinderbescherming, kinderrechtshouders en ervaringsdeskundigen is nodig. Alle betrokkenen zijn het wel over de directe meerwaarde van het zo snel mogelijk opstarten van afschaling vanuit geslotenheid eens.
- Regionale alternatieven
Iedere regio binnen het landsdeel Zuidwest heeft een eigen plan van aanpak opgesteld om alternatieven voor JHP te ontwikkelen. In Haaglanden wordt de focus gelegd op het voorkomen van instroom o.a. door het doorontwikkelen/versterken van de open residentiële jeugdhulp. Immers de meeste jongeren in de Jeugdhulpplus zijn afkomstig vanuit de open verblijfsvoorzieningen. Daarnaast

wordt geïnvesteerd in kleinschaligheid, hybride groepen en passende uitstroomvoorzieningen. Iets verderop in deze brief zullen we hier een nadere toelichting op geven

- **Residentieel onderwijs**

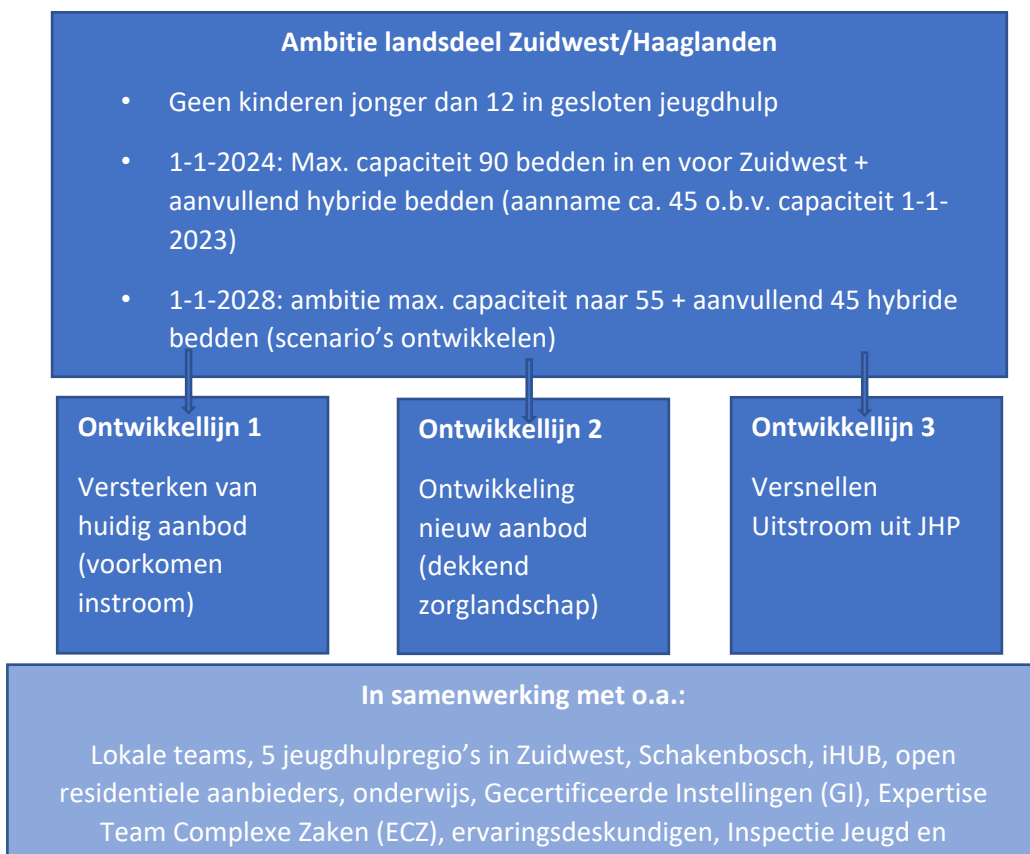
Het residentieel onderwijs is de afgelopen jaren samen met de jeugdzorg doorontwikkeld. Centraal hierbij staat het borgen van een doorlopende leerlijn. Er zijn ontwikkelingen geweest op het gebied van kleinschalige groepen, doorlopend integraal dagprogramma op maat en de inzet op alternatieven. In juli is de subsidieregeling “onderwijscoalities af- en ombouw gesloten jeugdhulp” gepubliceerd. Deze subsidie is een belangrijke stap om het onderwijs te ondersteunen bij het af- en ombouwen van deze vorm. Het doel hiervan is om goed onderwijs en passende ondersteuning te kunnen blijven bieden aan jongeren van 12-18 jaar in residentiële jeugdzorginstellingen. In landsdeel Zuidwest is één grote coalitie van alle 15 samenwerkingsverbanden passend onderwijs gevormd, om gezamenlijk deze subsidie aan te vragen. De coalitie zet zich in om inclusief onderwijs te realiseren voor de groep leerlingen met zeer complexe problematiek op meerdere leefgebieden, verblijvend in een JHP-instelling of gebruikmakend van een alternatief voor JHP.

3. Ontwikkelopdrachten per locatie

Gemeenten willen gaan werken met ontwikkelopdrachten in samenwerking met de zorgaanbieders en andere betrokkenen. Een ontwikkelopdracht is een aanpak waarin met één of meerdere partijen gezamenlijk een specifieke dienst of product wordt ontwikkeld tot een oplossing voor een vraagstuk. Met de ontwikkelopdrachten kunnen gemeenten in samenwerking met aanbieders sturen op de ambities om de JHP te verbeteren. Het is de bedoeling dat voor elk van de 4 locatie een strategisch transformatieplan opgesteld gaat worden met een financiële vertaling.

Regionale alternatieven voor JHP

De 3 sporen om te komen tot alternatieven voor JHP in Haaglanden zijn hieronder visueel weergegeven. De daadwerkelijke uitwerking van de sporen wordt meegenomen in het proces van Regionale kostenbeheersing en moet plaatsvinden binnen de kaders van de verwachte specifieke uitkering voor de transformatie van residentiele jeugdhulp. Er is al wel een aanvang gemaakt met de versterking van de open residentiele jeugdhulp door het invoeren van kleinschaligheid in de 3 milieus-voorzieningen (verblijf, behandeling en onderwijs). Omdat zij ook de grootste instroom in de JHP verzorgen, is de verwachting dat dit een significant effect op gaat leveren.

Interbestuurlijk toezicht

De 51 gemeenten in landsdeel Zuidwest staan sinds 24 november 2023 onder Interbestuurlijk Toezicht (IBT). Dat betekent dat het Rijk toezicht houdt op de uitvoering door de gemeenten over de continuïteit van zorg bij iHUB en Schakenbosch. Schakenbosch en iHUB hebben medio september 2023 hun herstel- en continuïteitsplannen opgeleverd. Schakenbosch heeft voor de komende 2 jaar zorgcontinuïteit bereikt en vraagt geen bijdrage meer in de zorgkosten. Wel vragen zij nog een bijdrage voor transformatie en frictiekosten, onder het kopje financiën wordt hier nader op ingegaan. Het plan van iHUB voldeed niet aan de kaders van het bovenregionaal plan. Hierbij moet gedacht worden aan de voorwaarde om geen kind meer buiten het landsdeel te plaatsen en de wens van het landsdeel om geen vrijheidsbeperkende maatregelen meer toe te passen op kinderen onder de 12 jaar. Ook was er geen beweging naar afbouw opgenomen. Omdat de af- en ombouw van JHP in het landsdeel in samenhang gezien moet worden, heeft hierdoor geen besluitvorming op beide plannen plaatsgevonden. In plaats daarvan is in het bovenregionaal plan vastgelegd om de plannen uit te werken via ontwikkelopdrachten per locatie, zoals hierboven ook aangegeven.

Op 18 januari is een bestuurlijk gesprek met de demissionaire staatssecretaris over het interbestuurlijk toezicht geweest. De Jeugdautoriteit heeft de staatssecretaris geadviseerd om het interbestuurlijk toezicht nog te verlengen. De reden hiervoor is dat zij de uitwerking van de ontwikkelplannen willen monitoren. Daarnaast heeft het ministerie aangekondigd dat zij in Q2 met een nieuwe Specifieke Uitkering (SPUK) zullen komen om de frictiekosten bij de af- en ombouw van JHP te financieren.

Financiële consequenties

Voor de af- en ombouw van jeugdhulpplus zijn lokaal geen extra kosten verbonden.

De incidentele kosten voor transformatie en frictiekosten ten aanzien van de af- en ombouw van de jeugdhulpplus wordt gedekt uit middelen die het rijk hiervoor beschikbaar stelt. Deze middelen komen via de account houdende gemeente Rotterdam binnen. Voor de transformatiekosten zijn dat de landelijke middelen die het regionale expertise netwerk (BREN) ontvangt en voor de frictiekosten is dat de nieuwe SPUK frictiekosten die het rijk beschikbaar stelt hiervoor. Landelijk komt hiervoor 195 miljoen beschikbaar, waarvan ongeveer 180 miljoen voor jeugdhulpplus.

Bijlage: Definitie hybride groep

Een hybride groep is een groep waarin jeugdigen geplaatst kunnen worden met en zonder een Machtiging Gesloten Jeugdhulp (MGJ). Deze groep wordt gekenmerkt door een open leefklimaat. Een hybride groep kan alleen worden vormgegeven op locaties waar een MGJ uitgevoerd mag worden. Vrijheidsbeperkende maatregelen worden alléén toegepast bij jeugdigen met een MGJ met inachtneming van de toelichting "Toezicht op ombouw Jeugdhulpplus" van de IGJ van mei 2023 en worden zo min mogelijk toegepast, in overeenstemming met de veldnormen "Terugdringen Vrijheidsbeperkende Maatregelen" van oktober 2022. Zodra een jeugdige geen vrijheidsbeperkende maatregelen meer nodig heeft en de MGJ is komen te vervallen, kan de jeugdige op dezelfde groep de behandeling voortzetten.

Aanbieders die hybride groepen hebben ingericht zijn verplicht zich maximaal in te spannen jeugdigen zonder MGJ te plaatsen als uit de triage blijkt dat dit de geëigende zorgvorm is voor de betreffende jeugdige.

Doelgroep, situatie en zorgbehoefte

De hybride groepen zijn bedoeld voor jeugdigen tussen 12 en 18 jaar en tot en met 31 december 2023 voor jeugdigen jonger dan 12 jaar, die in ieder geval voldoen aan de onderstaande intakecriteria:

- Er is complexe, meervoudige gedragsproblematiek en/ of psychiatrische problematiek en jeugdigen met forensisch gedrag vastgesteld, al dan niet in combinatie met een lichte verstandelijke beperking. Dit betekent veelal dat:
 - De jeugdige het grootste gedeelte van de dag begeleiding en/ of toezicht nodig heeft;
 - Aanvullend hierop individuele of groepsgerichte therapieën en trainingen nodig heeft;
 - De jeugdige te maken heeft met intergenerationele probleemoverdracht in het gezin of netwerk;

- De jeugdige ernstig is vastgelopen op meerdere ontwikkelingsterreinen;
- De jeugdige niet ontvankelijk is voor hulp en functioneert niet in het onderwijs;
- De jeugdige een (potentieel) risico vormt voor de veiligheid van zichzelf en/ of de omgeving, bijvoorbeeld door problematiek op het gebied van impulscontrole en de noodzaak hiermee in een beschermende omgeving te oefenen.
- Er is een duidelijk en uitvoerbaar perspectiefplan;
- Verblijf op de behandellocatie is noodzakelijk. Dit betekent veelal dat:
 - Jeugdigen niet door middel van specialistische ambulante zorg geholpen kunnen worden;
 - Jeugdigen op dat moment en/of niet in een minder specialistische/andere setting geholpen kunnen worden.
 - verwijzer en aanbieder gezamenlijk beslissen of verlenging van de verblijfsduur noodzakelijk is.
- Versterken van de opvoedingsvaardigheden van ouders/ verzorgers. Het gaat hierbij om het bieden van (relationele) veiligheid, het stimuleren van de sociale en affectieve ontwikkeling van de jeugdige, gedragsregulatie, gezondheid en opleiding;
- Warme overdracht bij uitstroom: De jeugdige wordt begeleid in het maken van de overstap richting bijvoorbeeld zelfstandig wonen/ terug naar het gezin, pleeggezin, gezinshuis, leefhuis of andere woon- of verblijfsvorm en naar dagbesteding en/ of school en een netwerk waarop de jeugdige kan terugvallen.